

БІБЛІОТЕКА  
КОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА.

I

30749

(? - промірник)

(магазин !!!)

30749

І. Чепіга.





30749

ІВАН ЧЕПИГА.

УКРАЇНЬКА  
ЛІТЕРАТУРНА  
ПРОДУКЦІЯ

НА ЕМІГРАЦІЇ У ВІДНІ.



Відень,  
1916.

УКРАЇНЬКА КУЛЬТУРНА РАДА.



三  
七  
八  
九

三  
七  
八  
九



66 10  
Kriegsbibliothek des Gesamtukrainischen Kulturrates.  
Воєнна бібліотека Української Культурної Ради.

---

ІВАН ЧЕПИГА.

УКРАЇНСЬКА

8796/8784  
(8796/8784)  
ЛІТЕРАТУРНА ПРОДУКЦІЯ

НА ЕМІГРАЦІЇ У ВІДНІ.

30749

(Бібліографічний огляд від серпня 1914 до мая 1916.)

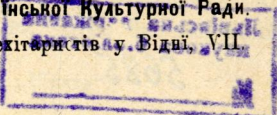


Лит.-спис  
з уст. вид. 1949

Львів. Бібліотека  
АН. УРСР

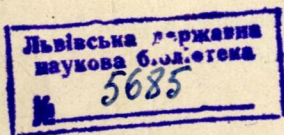
ВІДЕНЬ, 1916.

Накладом Української Культурної Ради.  
З друкарні Мехітаристів у Відні, VII.





912 (24c)





## Українська літературна продукція на еміграції у Відні.

(Бібліографічний огляд від серпня 1914 до мая 1916.)

Історія записала нам багато випадків української воєнної еміграції — хто-ж не знає, як наші предки ще в зарані нашої історії, а опісля в часі тзв. татарського лихолітя, мусіли нераз утікати зі своїм добутком перед дикими наїздниками Сходу — але теперішня еміграція переходить всі давніші своїми розмірами й наслідками. Вона поклала на українських воєнних емігрантів своє пятно, яке можна буде вповні з'ясувати аж по війні, коли будуть доступні різні документи й записки, якими тепер годі користувати ся. Під сю пору лише можемо, а що більше, ми повинні збирати всякі матеріяли, які відносять ся до нашої еміграції. Огляд українського життя на еміграції був би незвичайно багатий фактами і матеріялом, жде ще все часу, коли хтось до нього забересть ся. Українська воєнна еміграція має свої додатні і відемні сторони, яких не знаючи, не слід видавати про неї осуду, як се стрічалось вже в одній частині нашої преси<sup>1</sup>. По якомусь часі, коли можна буде про все говорити, прийде черга й на осуд української еміграції, який повинен бути безсторонний і об'єктивний.

Дуже цінним матеріялом до пізнання української еміграції є без сумніву та література, яку витворили українські воєнні емігранти на чужині. Вона неначе відсвітлює душу нашої еміграції, вона поясняє не одно, чогоб без неї годі зрозуміти.

<sup>1</sup> Пор. „Українське Слово“ і „Шляхи“.



Се можна сказати головню про українську пресу з еміграції, яка подає нам образ тих течій і настроїв, які панували серед української еміграції. Еміграція мала свій вплив на розвій літератури, яка розвивала ся відповідно до потреб життя. Наша література стала на еміграції більше практичною, а дуже мало розвинула ся вона в напрямі краснот писемства: політична та інформаційно-наукова розвинула ся так буйно, що геть приглушила красну літературу, яка виявила ся в кількох невеличких пробах. І тому при розгляді української літературної продукції на еміграції треба звернути увагу на се явище, яке має свої причини в положенню українського народу підчас сьогочасної війни.

З хвилиною, коли зі сходу почала грозити Львовови небезпека і коли австрійські влади почали евакуювати місто, покинула його також часть української інтелігенції, головню представники укр. політичних, економічних і просвітних організацій. Коли минула ся надія на скорий поворот нормальних відносин, українські емігранти перенесли ся на стало на захід монархії. Головним, так сказати-б — інтелектуальним центром української воєнної еміграції став по природі річи Відень, в якому опинили ся майже всі українські видніші люди, представники українських організацій, які дали почин на чужині до відновлення перерваного російською інвазією українського публичного життя.

В серпні 1914 року зорганізувала ся у Відні делегація українських парламентарних послів, яка мала на цілі інформувати Європу про українські справи. Українська преса в краю перервала свою діяльність, тому наші емігранти мусіли її відновити — бодай в части — у Відні. Так і дійсно стало ся: відновлено „Діло“ (як тижневник), при якому став виходити тижневник „Ukrainisches Korrespondenzblatt“, який після перенесеня „Діла“ до Львова по прогнанню російської армії з Галичини остав дальше у Відні, де виходить і досі як дво-тижневник<sup>1</sup>. Рівночасно організація закордонних Українців

---

<sup>1</sup> Від 1. мая виходить знова що тижня.

„Союз визволення України“, яка повстала з початком війни у Львові, а опісля перенесла ся також до Відня, почала видавати німецьку часопись „Ukrainische Nachrichten“, з початку як рукопись призначену для ужитку німецькій пресі (вона й виходила з початку не друкована, а писана на машині, кілька чисел). З часом вона перетворила ся в правильну часопись і появляеть ся 2 до 4 рази в місяць й досі. Крім сього „Союз“ став видавати й другу часопись „Вістник Союзу визволення України“, яка досі виходить що тижня.

Буковинські емігранти згуртувавшись коло „Союзу українських послів Буковини“ стали видавати тижневник „Буковина“, який появляв ся від лютого 1915 до жовтня 1915, а опісля переніс ся до Черновель, де вже від прогнання російської армії виходив тижневник „Народний Голос“.

Крім сього виходив у Відні ще передвоєнний журнал „Ukrainische Rundschau“ під редакцією Др. Кушніра, який перестав виходити в 1915 році, і „Пільна часопись“, яку й досі видає п. к. надворний книгар Зайдль і Син для армії. Для повноти згадаю ще, що в Загребі оо. Василіяни відновили місячник „Місіонар“, який виходив майже цілий 1915 рік.

Такий стан нашої преси перебув найкритичнійші хвилі памятної зими 1914/15, яка очевидно оставила на ній свої сліди. З хвилею поліпшення ситуації відновлено крім згаданої вже „Буковини“ також „Свободу“, часопись для народу, яка перенесла ся враз із „Ділом“ з початком вересня 1915 до Львова.

Отсе і вся українська преса на еміграції у Відні. Невелика вона була, але і вона зустрічала ся з великими перепонами, головню технічними і цензурними. Але мимо сего всего вона має своє — можна сказати — перворядне значіне для української воєнної еміграції, вона дає змогу пізнати не одну її сторону. Вистане розглянути ся у ній, а легко можна переконати ся про її значіне. Будучий історик української воєнної еміграції не може перейти попри неї не звернувши на неї уваги, бо вона була немов провідником тієї еміграції в найприкрійших хвилях.



Українська еміграційна преса мала свої хиби, без сумніву, але її добрі сторони їх перевисшали, а коли зважити ще й ті обставини, серед яких вона повстала, то її хиби уступають на другий план. Можна сказати — вона по змозі своїх сил сповняла свої задачі мимо всяких перепон, які їй ставали в дорозі, і на се треба звернути увагу.

Рівночасно із відновленням преси почав ся також публіцистичний і літературний рух. Українські емігранти опинили ся на чужині без книжки, якої потреба дуже сильно давала ся відчувати, головно між евакуованим населенем і між жовнірами по шпиталях. І ся потреба дала початок літературному рухови, який мусів заповнити також прогалини в інформації про український народ серед чужинцями. Вже з початком війни видали українські організації відповідні відозви до опінії Європи і поодиноких народів, а опісля стали поступенно виходити брошури, головно в німецькій мові, в українських справах. До перших публікацій з цієї області належать: проф. др. Рудницького „Ukraina und Ukrainer“ (по німецьки, угорськи і італійськи), др. Кушніра „Die Ukraine und ihre Bedeutung im gegenwärtigen Kriege mit Rußland“, проф. М. Грушевського „Ein Ueberblick der Geschichte der Ukraina“ і ин. Рівночасно появляють ся брошури, теж в німецькій мові, які мали на цілі крім інформованя про українське питане ще й протиділати проти тих клевет і пятна зради, яким обложено український народ зараз на початку війни. Тут згадаю м. и. публікацію др. Л. Цегельського, видану на машині рукопис п. з. „Die Wahrheit über Verrat“, яка вийшла в двох накладах, а дальше публікації „Загальної Української Ради“, в тому часі ще „Головної Української Ради“, про які буде мова дальше.

В 1914 р. році появляють ся перші виданя „Союза визволення України“ в українській мові, інформаційного змісту, для „Українських Січових Стрільців“ (Відомости про російську Україну), дальше дві брошури в болгарській мові (проф. М. Грушевського: „Прѣгледъ на украинската история і др. Л.



Цегельського: Не освободителница, а потисница на народитѣ), згадану брошуру проф. Грушевського в німецькій мові і одну по ромунськи (Rusia Taristă — asupritoarea popoarelor).

На сьому, можнаб сказати, скінчила ся видавнича діяльність української еміграції у Відні 1914 року. Треба замітити, що вона мала вже з самого початку характер інформаційно-дефензивний, приміненна була до пекучих потреб життя. Рівночасно була помітна певного рода повздержливість у розвою видавництв, мимо того, що попит на українську книжку був дуже великий. Замітне, що в 1914 році не появилася ані одна книжка з обсягу белетристики, коли не вчисляти сюди другого випуска Шевченкового Кобзаря, який вийшов заходом „Союза визволення України“ з датою „Львів 1914“ і був призначений головно для полонених Українців. (В дійсности він появилася 1915 р. у Відні).

Велику зміну в сьому напрямі приніс 1915 рік. В сьому році зростає книжкова продукція дуже сильно, причому свою найвисшу точку досягає в літі 1915 року, однак мимо сього всего — мимоходом кажучи — не могла вповні заспокоїти всіх духових потреб нашої еміграції. Літературний рух поглиблюється не лише кількостево, але й якістьово, через що головно різниться від руху в попередньому році. І в сьому році ціла літературна продукція має характер інформаційно-дефензивний, але рівночасно видний також нахил до більш теоретичних міркувань на тему правно-державного становища українського народу (др. М. Лозинський: „Утворене українського коронного краю в Австрії“, і др.).

В сьому році почала свою видавничу діяльність „Партія Українських Соціалістів-Революціонерів“, яка дала ряд публікацій з області української політики, національного питання, суспільних наук та релігійних питань. В серії видань з української політики „порушений головно національно політичний момент української справи в її теперішности й минулости. Сі видання мають на цілі національно-політичне виховане, змагають до того, щоби витворити в народі певну національно-полі-



тичну ідеологію<sup>1</sup>. Побіч чисто партійних і політично-агітаційних публікацій находимо тут праці Мих. Драгоманова („Чудацькі думки про українську національну справу“, „Листи на Наддніпрянську Україну“, і др.), дальше багато оригінальних нових публікацій, прим. др. Мих. Лозинського згадану працю про „Утворене коронного краю в Австрії“, М. Залізняка „Українці, Росія й війна“, перша праця підчас цієї війни, в якій представлено на основі матеріалів і заміток те становище, яке заняли в сучасній війні різні українські групи й партії в Росії, дальше праці д. М. Михайленка („Визвольні маніфести російського уряду“, „Національне питання в Росії і війна“), І. Петровича „Галичина під час російської окупації“ і др. В серії видань про національне питання видано твори видатніших теоретиків національної справи. Є се доси одинокі в українській мові поява в цьому питанні взагалі, бо українська література доси дуже мало звертала уваги на се питання. Появили ся тут такі твори, як К. Кавтського „Національність і інтернаціональність“, „Національна держава, імперіялістична держава й союз держав“, Е. Пернерсторфера „Про новітній націоналізм“, К. Реннера „Нація як правна ідея й інтернаціонал“, К. Реннера й О. Гаммера „Національна справа, інтернаціоналізм, імперіялізм і соціалізм“ і др. Із суспільної економії партія видала ряд передруків, прим. А. Баха „Економічні нариси“, Ляссаля Ф. „Програма робітників“, „Про суть конституції“ (в перекладі Івана Франка), Дикого „Які мають бути земельні порядки в Росії“, „Самодержавство й народоправство“ і багато інших. Поза сими серіями вийшли ще передруки давно вже вичерпаних праць М. Драгоманова, прим.: „Старі хартії вільности“ і другі. Крім цього Партія видала 10 відозв по українськи і російськи, призначених головню для селянства і робітництва на рос. Україні.

Коли приглянути ся ближше виданням „Партії Українських Соціалістів-Револуціонерів“, то треба признати, вона сими ви-

<sup>1</sup> Пор. „Видавництва і книжки М. Залізняка“.



данями сильно збогатила убогу ще українську літературу не в одній області, на що не можна не звернути уваги. Тяжкі технічні умови української літературної продукції у Відні збільшують заслуги Партії для української науково-політичної літератури. Вислід її праці на еміграції буде слідний далеко геть по війні, головню тому, що її видання за виїмком кількох публікацій не відносять ся безпосередню до сьогочасної війни.

Широку видавничу діяльність розвинув також „Союз визволення України“, який видав в сьому році ряд брошур, котрих метою було не лиш інформоване заграниці про українські справи, але й ширене національної свідомости серед Українців, головню полонених. В сьому році „Союз“ видав такі річи, як: „Як жив український нарід?“ проф. М. Грушевського, „Як живеть ся українському народови в Австрії?“ др. В. Левицького, „З чого виникла війна і що вона нам може принести?“ і „Самостійна Україна“ Др. Л. Цегельського, „Що треба знати кождому Українцеви?“ Б. Заклинського і багато инших. З німецьких видань: Prof. M. Hruschewskyj: „Die ukrainische Frage in ihrer historischer Entwicklung“, G. Cleinov: „Das Problem der Ukraina“, і др. З публікацій на инших мовах згадатиб: по болгарськи др. Л. Цегельського „Украинството нѣмска интрига ли е?“, по чеськи Н. Boczkowski „Ukrajina a ukrajinská otázka“, по шведськи др. Л. Цегельського „Ukraina sveriges bortglömda bundsförvant“ (Україна колишня шведська союзниця), і др.

Можна сказати, рівночасно з поступом союзних армій на сході росла також українська видавнича діяльність, з якої особливо інформаційна в німецькій мові має велике значіне. Коли звернути увагу на те, що союзні армії вступили на цілком їм не знані землі — які уважалось заздалегідь корінно російськими, а тимчасом територію російського народу военна заверуха не засягнула ще й досі — то можна сказати, що розвиток української літератури, головню інформаційної був викликаний пекучою потребою. Що воно так дійсно е, свідчить те, що публікації дра Рудницького і дра Кушніра появили ся



в дуже короткім часі другим накладом, а крім цього „Заг. Українська Рада“ видала дальший ряд брошур в німецькій мові, з яких згадаю: Austriacus: „Polnische Russophilen“, Verax: „Der Weltkrieg und das ukrainische Problem“, Dr. M. Lozynskyj: „Dokumente des polnischen Russophilismus“, і др. Крім цього вийшли в інших видавництвах такі публікації: Dr. Lozynskyj: „Wie die Polen ihre Freiheit verstehen?“, Dr. Tomaschewskyj: „Die weltpolitische Bedeutung Galiziens“, Dr. L. Cehelskyj: „Was soll jeder Soldat wissen...“ і інші.

Про зріст української видавничої діяльності може служити голос „Wiedeńsk-oro Kuryer-a Polsk-oro“, який в ч. 245. з 24. липня 1915 при огляді українських публікацій в статі „Ukrainica“ злобно каже, що „Literatura ta jak na cyfrę 30.000 ruskich wychodźców, w czem mały odsetek inteligencyi urzędniczej, księży i młodzieży, jest niezwykle obfita“. Се згадую я лише для характеристики сусідських відносин Українців і Поляків.

Третій рік війни, 1916, зазначив ся також сильно в розвою української видавничої діяльності. Правда, вже в половині 1915 року перенесли ся до Львова деякі українські часописи, прим. „Діло“, Свобода“, Львів починає поволи прибирати знова характер центру українства, але мимо цього літературна діяльність у Відні розвиваєть ся дальше. Досить інтензивно веде її дальше „Союз визволення України“, який цього року видав побіч дрібнійших річий знаменитий твір проф. дра Ст. Рудницького п. з. „Ukraina, Land und Volk“, який є досі найсоліднішою працею про Україну на німецькій мові. З українських видань „Союза“ замітні: Др. М. Лозинського „Галичина в житю України“, проф. дра І. Шишманова: „Роля України в болгарськім відродженю“, др. Б. Барвінського: „Звідки пішло ім'я Україна?“, проф. дра Ст. Томашівського: „Церковний бік української справи“, дра Е. Левицького: „Листи з Німеччини“ і др. На німецькій і інших мовах: Prof. M. Hruschewskyj: „Geschichte der Ukraina“, Dr. E. Lewickij: „Galizien“, Choma-Dowski: „Ukrajina i Ukrajinci.“



Як я вже згадав, в „Союзі визволення України“ гуртують ся головню Українці з російської України, але, як показує літературна діяльність „Союза“ — всю роботу — за малими незначними виїмками ведуть Українці-Галичани, що також дуже характеристичне на наші обставини. І обговорюючи літературну діяльність української еміграції — розумієть ся з Галичини і Буковини — треба взяти під розгляд виданя „Союза“, де, як згадано, майже всю літературну працю вели і ведуть австрійські Українці.

В сьому році відновила також „Партія Українських Соціалістів-Революціонерів“ свою видавничу діяльність, яку була в части застановила через зиму 1915/16. Сього року Партія видала систематичний показчик своїх праць і видань п. з. „Видавництва і книжки М. Залізняка“, в якому подано перегляд праці Партії від 1908 р. по кінець 1915. Сей показчик обнімає шість розділів, в яких подано докладні огляди всіх видань Партії. Крім сього показчика вийшли ще дві праці, а іменно: Ш. Левенка: „Чому ми хочемо самостійної України?“ і др. Л. Когута: „Україна і московський імперіялізм“.

Для доповнення образу української видавничої діяльності на еміграції згадаю ще про белетристику, яка є дуже бідна супроти видань інформаційно-політичного характеру. На сьому полі працювала тов. „Просвіта“, яка видала календар на 1915 рік і дві збірки поезій Б. Лепкого.

Молюда рухлива інституція „Загально-Українська Культурна Рада“, під проводом вельми заслуженого для українського народу през. Ю. Романчука, а головню під вмілою рукою проф. дра Ол. Колесси, який в сю інституцію вложив всю свою душу, видала гарну збірку „З великих днів“, „Пісні Осипа Ю. Федьковича“, „Слово о полку Ігоревім у віршованих перекладах“, дуже старанне видане модерних перекладів у античній шаті церковним письмом і з чудовими ініціалами на зразок такихже з старих рукописий і Ф. Колесси „Воєнні квартети“. Організація українського народнього учительства видала три випуски „Воєнної читанки“ і ин. З ин-



ших видань згадаю: „Православний календар на 1915 рік“, виданий буковинською „Руською Бесідою“, „Української Боевої Управи“ „Українські Січові Стрільці в Карпатах“ з ілюстраціями, „Віденський календар українських емігрантів“ на 1916 рік, виданий редакцією українського есперантського журналу „Зоря України“ і др.

З видань релігійного змісту згадаю: „Молитвенник для жовнівців Українців-католиків“ виданий заходом „Заг. Української Культурної Ради“<sup>1</sup> і „Молитвенник для жовнівців“ мале видане, оба уложив о. Ол. Коренець, даліше „Православний Молитвенник“, о. Ол. Корінця „Розважання“ і інші.

Крім сих книжкових видань треба зазначити ще появу ряду переписних карток, яких найбільше видала „Українська Боева Управа“ (около 50 родів високо артистичних світлодруків і цинкодруків), даліше редакція есперантського журналу „Зоря України“ видала 6 різних родів, м. и. карткове видане мапи України в есперантській мові, др. К. Трильовський видав кілька карток з життя Українських Січових Стрільців і др. „Союз визволення України“ видав гарний альбом типів і краєвидів п. з. „Україна.“ Край і нарід. 40 обр. з нїм. книжки „Ukraina“ проф. Ст. Рудницького.“ Титуловий рисунок до сього альбому зладила п. О. Кульчицька.

Ріжні концерти, вистави та академії викликали потребу видавання різних програм і запрошень, звичайно в українській і німецькій мовах, з яких найбільш артистично представляється програма на великий Шевченківський концерт з 1915 року. Число сих видань доходить майже до півсотки, яких не подаю всіх в бібліографії, крім згаданої програми. Не подаю тут також шкільних книжок, які видає „Видавництво шкільних книжок“ що року для буковинських українських шкіл.

Для перегляду цілого видавничого руху за час від початку війни до 1. мая 1916 подаю сих кілька статистичних дат:

---

<sup>1</sup> Також саме видане „Заг. Українська Рада“ видала для подонеших салдатів Українців.

### *Часописи:*

- „Діло“ чч. 1—16, 1—30, рр. 1914, 1915 (по кінець липня)  
редактор Василь Панейко.  
„Свобода“ чч. 1—29, рр. 1915 (до половини серпня) редактор  
др. Степан Баран.  
„Вістник Союзу визволення України“, чч. 1—88, рр. 1914,  
1915, 1916 редактор О. Бачинський, опісля В. Біберович.  
„Буковина“ чч. 1—34, р. 1915 редактор Омелян Попович.  
„Ukrainisches Korrespondenzblatt“ чч. 1—16, 1—48, 1—9,  
рр. 1914, 1915, 1916 редактор др. Е. Левицький, опісля  
В. Будзиновський, Я. Вітошинський.  
„Ukrainische Nachrichten“ чч. 1—81, рр. 1914, 1915, 1916  
редактор О. Бачинський, В. Біберович.

Крім цього ц. к. надв. книгар А. В. Зайдль і Син видавав по українськи „Військовий Листок Штрефлера, Пільна Часопись“, якої появилося чч. 1—60 р. 1915, 1—17 р. 1916. Відвічальний редактор Й. Форвальнер. З німецького перекладають: фельф. Іван Кавуля і одн. ох. фрайт. Роман Прокопович.

В 1916 р. при німецькій часописи „Jung Oesterreich“, яку видає капітан Fr. Oswald, почала виходити паралельно й українська „Молода Австрія“, до мая с. р. вийшло 2 числа, під редакцією дра В. Кушніра. Побіч загальних статей, взятих з німецького видання, містить часопись багатий матеріал з життя „Українських Січових Стрільців“, як статті, оповідання, поезії тощо.

### *Журнал:*

- „Ukrainische Rundschau“ 6 випусків, р. 1915., ред. др.  
В. Кушнір.

### *Публікації:*

#### 1. Українські:

- а) „Союз визволення України:  
Рік 1914: 16 $\frac{1}{2}$  арк., р. 1915: 46 арк., р. 1916: 22 арк.  
б) „Партія Українських Соціалістів-Револуціонерів“:  
Рік 1914: 0, р. 1915: 165 $\frac{1}{4}$  арк., р. 1916: 15 арк.



в) „Загально-Українська Культурна Рада“:

Рік 1914: 0, р. 1915:  $20\frac{3}{4}$  арк., р. 1916:  $8\frac{1}{2}$  арк.

г) Організація народнього учительства:

Рік 1914: 0, р. 1915: 8 арк., р. 1916: 0.

д) Інші:

Рік 1914: 0, р. 1915: 91 арк., р. 1916: 5 арк.

## 2. Німецькі:

а) „Союз визволення України“:

Рік 1914: 3 арк., р. 1915: 17 арк., р. 1916: 41 арк.

б) „Партія Українських Соціалістів-Революціонерів“:

Рік 1914: 0, р. 1915: 6 арк., р. 1916: 0.

в) „Загальна Українська Рада“:

Рік 1914: 6 арк., р. 1915: 31 арк., р. 1916: 0.

г) Інші:

Рік 1914:  $32\frac{2}{3}$  арк., р. 1915:  $40\frac{1}{4}$  арк., р. 1916:  $3\frac{1}{2}$  арк.

## 3. В інших мовах:

„Союз визволення України“:

Рік 1914:  $8\frac{1}{2}$  арк., р. 1915: 9 арк., р. 1916: 8 арк.

Разом пересічно: в укр. мові 377 арк.

в нім. мові 152 „

в інших 25 „

за рр. 1914, 1915, 1916: 554 аркушів різного формату.

До сього треба зачислити ще карткові видання, маніфести, протести, відозви, летючі листки і т. д., так що можна загальне число видавництв числити на 560 аркушів, число, яке на досить бідну українську еміграцію представляєть ся досить гарно.

Проба бібліографічного огляду української видавничої діяльності на еміграції вже є: „Огляд „воєнної“ української бібліографії“ (за час першого року світової війни) подав д. Іван Калинович в „Українському Слові“ чч. 51, 53—59, 61,

65, 72, 76, 80, 81, 83 з 1915 року. В тому огляді автор старався подати огляд загальної української книжкової продукції за час війни, чого на жаль йому не вдалося. Не говорячи вже того, що він не зміг зібрати всіх видань, які вийшли поза Віднем, він не занотував також всіх віденських видань. Його огляд подає всего 56 видань, які появилися у Відні, евентуально вийшли заходом українських віденських організацій, а тимчасом їх число сягає до 150, не числячи інших дрібних видань, як відозв, маніфестів, карток і т. д. Через те я подаю отсей огляд, який по можности є повний: в ньому обняті всі книжкові видання<sup>1</sup>, почавши від серпня 1914 року до початку мая 1916 р. Рівночасно зазначую, що він зладжений на основі автопсії, чим також ріжнить ся від праці д. Калиновича, який зазначив багато видань лише на основі рецензій в пресі.

З початку задумував я зладити повний огляд військової української видавничої діяльности, але ізза різних причин, а опісля ще й тому, що д. Калинович плянує таку саму працю, я обмежую ся лише на віденські видання. Сподію ся, що ся моя невеличка праця стане колись в пригоді будучому дослідникови нашого духового життя підчас примусового побуту на чужині.

Відень, цвітень 1916.

---

<sup>1</sup> В бібліографії подаю всі видання, які появилися заходом віденських українських організацій, також поза Віднем.





## Бібліографія.

---

*Австрійсько-угорська червона книга.* Дипломатичні письма з часу перед почином війни з 1914 року. Видане для народу. Переклад урядового видання зі вступом. Ц. і к. надворна, накладна та університетська книгарня Манца. У Відні, р. 1915. 8°, стор. IX + 106. Ціна 1 корона = 80 феників = 1 франк.

*Андрєєв Н.:* Початки релігії. Переклав Микола Залізняк. Партія Українських Соціалістів-Револуціонерів. Наклад і друк партійної друкарні. 1915. Вел. 8°, стор. 48 + IV.

*Arbore, Zamfir K.:* *Ukraina și Romania.* Видання „Союза визволення України.“ Bucaresti 1916. 8°, стор. 46.

*Аскер!* Відозва „Союза визволення України“ до турецьких жовнірів. (По турецьки) Царгород, грудень 1914.

*Austriacus:* *Polnische Russophilen und Massenverhaftungen staatsstreuer Ukrainer in Galizien.* Von ... Herausgegeben vom Allgemeinen Ukrainischen Nationalrat. Verlag Karl Kroll, S. 14, Sebastianstr. 76. Berlin — Februar 1915. 8°, стор. 44. Preis 50 Pfennig.

*Барвінський, Др. В.:* Звідки пішло ім'я Україна? Видання „Союза визволення України“. Накладом Союза визволення України. Відень, 1916. 8°, стор. 16. Ціна 20 сот.

*Бах А.:* Економічні нарисы. Частини I—III. Переклав Микола Залізняк. Друге українське видане. Партія Українських Соціалістів-Револуціонерів. Наклад і друк партійної друкарні 1915. Вел. 8°, стор. 194 + IV.

— *Баж А.*: Цар Голод. Переклав Микола Залізник. Друге українське видане. Dtto. Вел. 8°, стор. 71 + III.

*Борисов М.*: Соціалізм і питання про національну автономію. Перевід з російського. Dtto. 1915. Вел. 8°, стор. 41 + III.

*Боротьба за землю і волю в Росії*. Переклад з російського. Dtto. 1915. Вел. 8°, стор. 49 + III.

*Boczkowski H.*: Ukrajina a ukrajinská otázka. (S přehlednou národopisnou mapou Ukrajiny.) Nákladem Svazu pro osvobození Ukrajiny. Praha, 1915. Стор. 60 + II. Cena 1 K.

*Букварь Союза визволення України*. Накладом „Союза визволення України.“ В Царьгороді, грудень 1915. 8°, стор. 4. Ціна 4 сот.

*Буковинський православний Календар* на звичайний рік 1915. Річник 45. Коштом „Союза українських послів на Буковині“ видало товариство „Руська Бесіда.“ Відень, 1915. З друкарні І. Н. Верная у Відни IX. Ціна 40 сотиків. 16°, стор. 112 (30 ілюстрацій).

*Der Bund zur Befreiung der Ukraina*. Плятформа „Союза визволення України“, відбитка з ч. 1. „Ukr. Nachrichten.“ Те саме по англійськи, французьки й італійськи. Wien, 1914. 4°, стор. 2.

*Василенко Л.*: Світова війна. Політична бібліотека. Накладом видавництва „Політична Бібліотека.“ 1915. Вел. 8°, стор. 21 + III.

*Was muß man vom östlichen Kriegsschauplatze wissen?* Budapest. A. Fritz. 1915. 16°, стор. 4.

*Verax*: Der Weltkrieg und das ukrainische Problem. Ein Beitrag zur Aufklärung der gegenwärtigen politischen Lage. Von ... Herausgegeben vom Allgemeinen Ukrainischen Nationalrat. Preis 50 Pfennig. Verlag Karl Kroll, S. 14, Sebastianstr. 76. Berlin, Januar 1915. 8°, стор. 64.





*Віденський ілюстрований календар* тов. Просьвіта на звичайний рік 1915. Річник XXXVIII. Зладив Ярослав Весоловський. Коштом товариства „Просьвіта.“ З друкарні Ме-хитаристів у Відни, VII. Відень, 1915. 16°, стор. 160. Ціна 60 сот.

*Відомости про російську Україну.* Видання „Союза визволення України“. Царьгород 1915. Друкарня „Союза визволення України“. 16°, стор. 24.

*Відозви „Союза Визволення України“:* До українського народу в Росії. Львів, 25. VIII. 1914. — До громадської думки Європи (по німецьки, французьки, італійськи і англійськи). Відень, 25. VIII. 1914.

— До болгарського народу, до румунського народу, до шведського народу, до турецького народу. Всі датовані: Відень, 25. VIII. 1914.

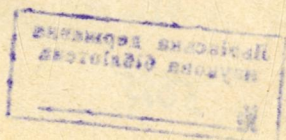
*Видавництва і книжки М. Залізняка:* I. Українська Політична Бібліотека. II. Національне питане. Федералізм. III. Всесвітня історія. IV. Суспільна економія. V. Фільзофія. VI. Релігія. Накладом видавництва „Політична Бібліотека“. 1916. Вел. 8°, стор. 24.

*Воєнна читанка.* ч. 1. „За Україну“. (Збірка). Памятка Українській дїтворі від народнього учительства. Видавництво українського народнього учительства. Відень, 1915. 8°, стор. 38. Ціна 30 сот.

*Воєнна читанка.* ч. 2. „Червона калина.“ Присвята українським Січовим Стрільцям. Зложив Богдан Лепкий, ілюструвала Олена Кульчицька. Dtto. 1915. 8°, стор. 36. Ціна 30 сот.

*Воєнна читанка.* ч. 3. Б. 3. Опис рідного краю. Маленька географія України, I. частина із малюнками та мапкою. II. Видання. Dtto. 1915. 8°, стор. 48. Ціна 30 сот.

*Возняк М.:* Наша рідна мова. Видання Союза визволення України. Накладом Союза визволення України. Відень, 1916. 8°, стор. 16. Ціна 10 сот.



**Волховський Ф.:** Казка про несправедного царя. (Як він до розуму прийшов і яку він пораду людям дав.) Написав... Друге українське видання. Партія українських Соціалістів-Револуціонерів. Наклад і друк партійної друкарні. 1915. Вел. 8°, стор. 38 + IV.

— Казка про салдаську душу. Друге українське видання в перекладі Миколи Залізняка. Dtto. 1915. Мал. 8°, стор. 13 + III.

— Як мужик став довжником у всіх? (Казка.) Dtto. 1915. Мал. 8°, стор. 29 + III.

**Глібовицький, о. Софрон:** Образки з світової війни 1914/15. Написав голова філії товариства „Просвіта“ в Бродях... Накладом автора. Відень, 1916. 8°, стор. 50, з портретом.

**Голубець Микола:** Із чужини далекої. Відень, 1915. 16°, стор. 64.

**Гостинець:** Вязанка оповідань для українських жовнів. Зібрав Св'ященник. I. Ціна 50 сот. Головний склад: в Культурній Раді у Відні, VIII. Strozzigasse 31, в Книгарни Наук. Товариства ім. Шевченка у Львові, в Українській Книгарни в Станиславові і в „Церковній Штупі“ в Станиславові. Відень, 1915. 8°, стор. 32, з 3-ма ілюстраціями.

**Hruschewskyj Mychajlo** (Professor der Geschichte an der Universität in Lemberg): Ein Ueberblick der Geschichte der Ukraina. Verlag des Bundes zur Befreiung der Ukraina. Wien, 1914. 8°, стор. 16. Ціна 10 сот.

— Die ukrainische Frage in historischer Entwicklung. Von..., Professor der Lemberger Universität. Dtto. Wien, 1915. 8°, стор. 52. Ціна 50 сот.

**Хрушевски Михайло:** Прѣгледъ на украинската история. Отъ..., Професоръ по история по рано въ киевския, а сего въ лвовския университетъ. Союзъ за освобождаване на Украйна. София. Печатница на Народното Осигурително Дружество „Балканъ“, 1914. 8°, стор. 12 + IV, з картою. Ціна 10 сот.



*Грушевський Михайло:* Як жив український народ? Коротка історія України. Вид. 2-е. Написав ... професор української історії в університеті у Львові. Видання „Союза визволення України“. Царьгород, 1915 8, стор. 108 + карта. Ціна 50 сот.

*Г. Е.:* Богослужене до Найсолодшого Серця Ісуса. Уложив ... Накладом гр.-кат. уряду парох. у Відни. З друкарні Мехітаристів у Відни, VII. Відень, 1915. 16°, стор. 16.

*Дикий:* Самодержавство і народоправство. З російського переклав С. А—енко. Партія українських Соціалістів-Револуціонерів. Наклад і друк партійної друкарні. 1915. мал. 8°, стор 51 + V.

— Які мають бути земельні порядки в Росії? З російського переклав С. А—енко. Dtto. 1915. Мал. 8°, стор. 44 + IV.

*Дікштайн С.:* Хто з чого живе? Написав ... Dtto. 1915. Вел. 8°, стор. 26 + II.

*Дорошенко В.:* Півтораєста літ української політичної думки (Від скасування Гетьманщини до нашого часу.) Короткий історичний огляд. Накладом „Союза визволення України“. Відень, 1914. З друкарні Мехітаристів у Відни, VII. 8°, стор. 12. Ціна 10 сот.

— Die politischen Parteien in der russischen Ukraina. Відбитка з ч. 4. „Ukr. Nachr.“ Wien, 1914. 4°, стор. 4.

— Brevi cenni dei partiti politici dell' Ucraina. (Те саме в італ. мові.) Roma, 1914. 4°, стор. 4.

*Драгоманов Михайло:* Віра і громадські справи. Написав ... Партія українських Соціалістів-Револуціонерів. Наклад і друк партійної друкарні. 1915. Мал. 8°, стор. 13 + III.

— Листи на наддніпрянську Україну. Друге видане. Dtto. 1915. Вел. 8°, стор. 114 + IV. Ціна 80 коп. = 2 кор. = 2 мар. = 2 фр.

— Оповідання про заздрих богів. Dtto. 1915. Мала 8°, стор. 38 + IV.

**Драгоманов Михайло:** Рай і поступ. Dtto. 1915. Вел. 8°, стор. 82 + IV.

— Старі хартії вільности. Написав ... Dtto. 1915. Вел. 8°, стор. 80 + II.

— Чудацькі думки про українську національну справу. Друге видане. Dtto. 1915. Вел. 8°, стор. 114 + IV. Ціна 80 коп. = 2 кор. = 2 фр.

*Eldono de „Ukraina Stelo“* en Kolomea 1915, en Vieno 1916, 6 переписних листків.

**Житловський Х.:** Соціалізм і національне питання. Переклад з російського. Партія Українських Соціалістів-Революціонерів. Друк і наклад партійної друкарні. 1915. Вел. 8°, стор. 68 + IV.

**Ж. Жорес:** Батьківщина і робітництво. Політична бібліотека. Накладом видавництва. 1915. Вел. 8, стор. 72 + IV.

**Žuk A.:** Die russische Ukraina. Flächenraum, Gebiets-einteilung und Bevölkerungsstatistik. (Відбитка з ч. 3. „Ukr. Nachrichten“.) Wien, 1914. 4°, стор. 2.

— *L'Ucraina russa.* (Попередній твір в італійській мові.) Roma, 1914. 4°, стор. 2.

**Żurakowska, Eugenia Olga des Sas:** Gedichte von ... Im Verlage der Herausgeberin. Wien, 1915. Вел. 8°, стор. 43. Ціна 1 К.

**Залізняк Микола:** Самостійна Україна — несоціалістичне гасло? Написав ... 1915. Мал. 8, стор. 12 + II.

— Українці, Росія й війна. (Замітки й матеріали.) Написав ... 1915. Вел. 8°, стор. 40 + IV.

**Заклинський Богдан:** Що треба знати кожному Українцеві? Склавав ... Видання друге, виправлене. Накладом „Союза Визволення України“. Відень, 1915. 16°, стор. 40.

**З великих днів.** Видавництво Загально-Української Культурної Ради. I. В боротьбі за волю. Літературна збірка. Накладом Загально-Української Культурної Ради. Відень, 1915. 8°, стор. 32.



*Звіт управи гімназійних наукових курсів з українською викладовою мовою у Відні, III, ул. Радецького, ч. 2. за шкільний рік 1914/15. Зміст: 1. др. В. Щурат: Боденштедтова „Поетична Україна“. 2. Урядова часть — управи. Відень, 1915. Вел. 8°, стор. 49.*

*Звідомленє управи курсів учительського семинарія з українською викладовою мовою. Зміст: 1. о. Др. Застирець Йосиф: Евгенія Ольга гербу Сас Жураківська, українсько-німецька письменниця. 2. Чепига Іван: Українська літературна продукція на еміграції у Відні 1914—1916. 3. Урядова часть — управи. Накладом „Загально-Української Культурної Ради“. Відень, 1916, 8°, стор. 48.*

*З історії української літератури: 1. Богдан Лепкий: Чим жива українська література? 2. Василь Сімович: Короткий огляд української літератури. Видання „Союза визволення України“. Відень, 1915. 8°, стор. 32. Ціна 20 сот.*

*In tausend Worten die wichtigsten Angaben über die Ukraine und ihr Volk in Vergangenheit und Gegenwart, mit einer Karte des Wohngebietes der Ukrainer in Europa. Verlag der „Ukrainischen Rundschau“. Wien, 1915. Für den Buchhandel: Gerold & Co., Wien, Stephansplatz. Стор. 4 + карта. Ціна 25 сот.*

*Календар, віденський ілюстрований, українських воєнних емігрантів на переступний рік 1916. Накладом ред. „Зорі України“. Відень, 1916. Мал. 8°, стор. 48. Ціна 25 сот. з пересилкою.*

*Календар Урядничого Союзу, підручний, на рік 1915. Наклад Урядничого Союзу, Відень, I. Wipplingerstraße 25. Dtto., на рік 1916. Мал. 16°, стор. 39.*

*Карл Кавтський: Національність і інтернаціональність. Переклад з німецького. Партія українських Соціалістів-Револіюціонерів. Наклад і друк партійної друкарні, 1915. Вел. 8°, стор. 54 + IV.*



*Карл Кавтський*: Національна держава, імперіялістична держава і союз держав. Переклад з німецького з додатком: Соціалізм, завоювальницька політика, патріотизм і націоналізм. Написав Дмитро Сметанка. Dtto. Вел. 8°, стор 93 + III.

*Когут, Лев, др.*: Україна і московський імперіялізм. Політична бібліотека під ред. Миколи Залізняка. Накладом видавництва, 1916. Вел. 8°, стор. 212.

*Колесса Олександр, др.*: Пісня з великих днів. Присвячена Українським Січовим Стрільцям. Слова і мелодія... (Ноти по укр., текст по німецьки в перекладі О. Грипая). Стор. 2.

*Колесса Філірет*: Военні квартети на мужеський хор присвячені Українським Січовим Стрільцям. Видання Загально-Української Культурної Ради. Накладом ЗУКР. Відень, 1916 4°, стор. 18. (Druckerei- und Verlags-Aktiengesellschaft vorm. R. v. Waldheim, Jos. Eberle & Co., Wien.) Ціна 1.50 кор.

*Cleinov George*: Das Problem der Ukraina. Von... Verlag des Bundes zur Befreiung der Ukraina. Wien, 1915. 8°, стор. 24. Ціна 20 сот.

*Konzert der gesamten ukrainischen Vereine und Innungen in Wien (27. Mai 1915) zur Feier des 101. Jahrestages der Geburt des größten Dichters der Ukraina Taras Schewtschenko zugunsten der ukrainischen Legion. Wien, 1915. 4°, стор. 8, з портретом Кобзаря (також по українськи).*

*Коренець Денис*: Короткий огляд української історії. Написав... Бібліотека „Свободи“. Видавець др. Кость Левицький. Редактор др. Степан Баран. Ч. 1. Ціна 50 сот. Накладом видавництва „Свободи“. З друкарні Н. І. Верная. Відень, 1915. 16°, стор. 218, з ілюстраціями і 3. картами.

*Коренець Олександр, свиц.*: Молитвенник для жовнірів. Уложив... З апробатою ц. і к. Вікаріяту Апостолського полевого у Відни. Zentralstelle für Soldatenlektüre: Wien, IX/4 Canisiusgasse 16. Мал. 16°, стор. 64. (Три виданя.)



*Коренець Олександр, свщ.:* Молитвенник для жовнів Українців-Католиків. Накладом Загально-Української Культурної Ради. Відень, 1915. Мал. 8°, стор. 262. Ціна 1 К. (Два видання.)

— Читання і розважання з нагоди світової війни. Написав... Накладом Загально-Української Культурної Ради. Відень, 1916. 8°, Ціна 40 сот.

*Краснов:* Що тепер діється в Росії? Перше і друге видання. Видання Союзу визволення України. Накладом Союзу визволення України. Відень, 1916. 8°, стор. 16. Ціна 10 сот. (Два видання.)

*Крип'якевич, др. Іван:* Українське військо. Короткий історичний нарис. З малюнками. Видання Союзу визволення України. Відень, 1916. 8°, стор. 24. Ціна 40 сот.

*Кульчицький Людвік:* Федералізм і соціалістична політика. Переклав з польського за дозволом автора М. Миколайченко. Партія українських Соціалістів-Революціонерів. Друк і наклад партійної друкарні, 1915. Мал. 8°, стор. 40 + IV.

*Kuschnir Wladimir, Dr.:* Die Ukraine und ihre Bedeutung im gegenwärtigen Kriege mit Rußland. Mit einer Einleitung von Dr. Walter Rode. Verlag der „Ukrainischen Rundschau“. Für den Buchhandel: Buchhandlung L. Rosner, Wien. Wien, 1914. 8°, стор. 40.

— Dtto. Zweite Auflage. Mit einer Karte des Wohngebietes der Ukrainer in Europa. Wien, Januar 1915. 8°, стор. 38.

— Galizien und der ukrainische Anteil an der Völkerbefreiung. Von... Verlag der „Ukrainischen Rundschau“, Wien, 1915. 16°, стор. 40.

*Левенко III.:* Чому ми хочемо самостійної України? Політична бібліотека під редакцією Миколи Залізняка. Накладом видавництва. 1916. Вел. 8°, стор. 48.

**Левицький Володимир, др.:** Як живеть ся українському народови в Австрії. Виданне „Союза визволення України“. З друкарні Ад. Гольцгавзена у Відні. Відень, 1915. 8°, стор. 28 + IV. Ціна 20 сот.

**Лепкий Богдан:** В Тарасові роковини. Коштом і заходом товариства „Просьвіта“. З друкарні Ад. Гольцгавзена у Відні. Відень, 1915. 8°, стор. 32. Ціна 50 сот.

— Чекає нас велика річ. Написав ... Видане тов. „Просьвіта“, ч. 378. Відень, 1916. 8°, стор. 40. Ціна 50 сот.

**Лібкнехт Вільгельм:** Чи Європа має скозачіти? Слово перестороги до німецького народу ... Переклад з другого німецького видання. Партія українських Соціялістів-Революціонерів. Наклад і друк партійної друкарні. 1915. Вел. 8°, стор. 57 + III.

**Лозинський Михайло, др.:** Українська Галичина — окремий коронний край! Dtto. 1915. Мал. 8, стор. 17 + III.

— Утворене українського коронного краю в Австрії. Політична бібліотека. Накладом видавництва. 1915. Вел. 8°, стор. 80 + II.

— Галичина в житю України. Виданне „Союза визволення України“ Відень, 1916. 8°, стор. 61 + III. Ціна 60 сот.

— Українське національне питання в творах М. Драгоманова. З нарисом про жите й діяльність М. Драгоманова. Політична бібліотека. Накладом видавництва. 1915. Мал. 8, стор. 109 + III.

— Die russische Propaganda und ihre polnischen Gönner in Galizien. Von Dr. jur ... Herausgegeben vom Allgemeinen Ukrainischen Nationalrat in Oesterreich. Wien, Oktober 1914. стор. 56.

— Dokumente des polnischen Russophilismus. Mit einer Einleitung: Die russische Propaganda und ihre polnischen Gönner in Galizien. Dtto. Berlin, Januar 1915. 8°, стор. 228. Preis 1.50 M.



*Ловинський Михайло, др.:* Die Schaffung einer ukrainischen Provinz in Oesterreich. Von ... Herausgegeben von Allgemeinen Ukrainischen Nationalrat. Verlag Karl Kroll, S. 14, Sebastianstraße 76. Berlin, Juni 1915. 8°, стор. 80. Preis 75 Pfennig.

— Wie die Polen ihre Freiheit verstehen. Als Manuskript gedruckt. Berlin November 1915. Zentralstelle des Bundes zur Befreiung der Ukraine, Berlin, W. 66, Leipzigerstraße 131. Бел. 8, стор. 28 + II.

*Ляйтнер Карл:* Імперіялізм московського народу. Переклад з німецького за дозволом автора. Партія українських Соціалістів-Революціонерів. Наклад і друк партійної друкарні. 1915. Мал. 8°, стор. 23 + V.

*Ляссаль Ф.:* Програма робітників. Промова ... Партія українських Соціалістів-Революціонерів. Наклад і друк партійної друкарні. 1915. Мал. 8°, стор. 58 + VI.

— Про суть конституції. Трете українське видання в перекладі Івана Франка. Dtto. 1915. Мал. 8°, стор. 40.

*Михайленко М.:* „Визвольні маніфести“ російського уряду в теперішній війні. Написав ... Партія українських Соціалістів-Революціонерів. Наклад і друк партійної друкарні. 1915. Бел. 8, стор. 29 + III.

— Національне питання в Росії й війна. Написав ... Видання головної Ради партії українських Соціалістів-Революціонерів. 1915. 8°, стор. 16.

— Росія й Україна. З приводу теперішньої світової війни. Написав ... Партія українських Соціалістів-Революціонерів. Наклад і друк партійної друкарні. 1915. Бел. 8, стор. 48 + IV.

*Назарук Осип, др.:* Як називається наш рідний край і нарід? Політична бібліотека. Накладом видавництва. 1915. Мал. 8°, стор. 16 + IV.

— Слідами Українських Січових Стрільців. Видання „Союза визволення України“. Львів, 1916. Бел. 8°, стор. 156.



— Що се є: суспільні класи, боротьба клас, буржуазія, пролетаріят, капіталізм і організація. Партія українських Соціалістів-Революціонерів. Друк і наклад партійної друкарні. Видання четверте. 1915. Мал. 8°, стор. 29 + III.

*Наші Стрільці* в рік по Шевченківським здвизі 28. червня 1914. Бібліотека Української Боевої Управи ч. 1. Відень, 28. червня 1915. Накладом Української Боевої Управи. (на окладці: Українські Січові Стрільці в Карпатах). Мал. 8°, стор. 112, з ілюстраціями.

*Observer: Maske weg! Ein Blick hinter die Kulissen der polnischen Politik.* Herausgegeben vom Allgemeinen Ukrainischen Nationalrat. Verlag Karl Kroll, S. 14, Sebastianstraße 76. Berlin, Dezember 1914. 8°, стор. 36. Preis 50 Pfennig.

*Пернерсторфер Енгельберт*: Про новітній націоналізм. Перевід з німецького за дозволом автора. Партія українських Соціалістів-Революціонерів. Друк і наклад партійної друкарні. 1915. Мал. 8°, стор. 12 + IV.

*Петрович Іван*: Галичина під час російської окупації, серпень 1914—червень 1915. Написав... Політична Бібліотека. Накладом видавництва. 1915. Вел. 8°, стор. 116.

*Платформа „Союза визволення України“*. Відень, 1914. 8°, стор. 4 (вийшла в мовах: українській, німецькій, французькій, італійській і англійській).

*Права і обов'язки* цивільного населення в часі війни. Підручник для хліборобського населення виданий Краєвим Товариством господарським „Сільський Господар“. З друкарні Ад. Голцгавзена у Відні. Відень, 1915. 8°, стор. 46. Ціна 30 сот.

*Православний Молитвенник*. Накладом тов-а „Руська Бесіда“ в Чернівцях. Відень, 1915. 16°, стор. 34.

*Протест Головної Української Національної Ради*, парламентарної репрезентації і „Союза визволення України“, виданий у Відні (жовтень) 1914. (В справі проскрибованя укр. мови і літератури російським урядом у Галичині.)



**Протест „Загальної Української Ради“** проти варварських нищень, яких допускають ся Москалі на українських землях. Видано у Відні (серпень) 1915.

**Протест „Союза визволення України“** проти варварських заряджень російського правительства, які спричинюють знищення українських земель в обсязі воєнної області. Видано у Відні, 6. серпня 1915.

**Протест** українського парламентарного заступництва Галичини, виданий у Відні (жовтень) 1914. (В справі релігійних переслідувань укр. народа російським урядом в Галичині.)

*Puluj, Hofrat, Dr. J., Hochschulprofessor in Prag: Ukraina und ihre internationale politische Bedeutung. Bund zur Befreiung der Ukraina. Wien, 1915. 8°, стор. 41. Ціна 80 сот.*

**Реннер К.:** Нація як правна ідея й інтернаціонал. Переклав з німецького С. А—енко. Партія українських Соціалістів-Револуціонерів. Друк і наклад партійної друкарні. 1915. Бел. 8°, стор. 32.

— Проблеми сходу. (Національне питане на сході.) Переклад з німецького. Партія українських Соціалістів-Револуціонерів. Друк і наклад партійної друкарні. 1915. Мал. 8°, стор. 43 + V.

**Реннер К. і О. Гаммер:** Національна справа, інтернаціоналізм, імперіялізм і соціалізм. Збірка статей... Переклад з німецького. Dtto. 1915. Бел. 8°, стор. 105 + III.

*Rudnyčkyj, Dr. Stephan: Ukraina, Land und Volk. Verlag des Bundes zur Befreiung der Ukraina. Wien, 1916. 8°, стор. 416 + VIII. 6 Karten und 40 Tafeln. Preis 12 K.*

— Der östliche Kriegsschauplatz. Mit Anhang: E. Hanslik: Die Nationen des östlichen Kriegsschauplatzes. Mit 1 Karte und 2 Skizzen. Verlegt bei Eugen Diederichs in Jena 1915. Sammlung: Osten und Orient. Heft 1. 8°, стор. 132. Preis 1 K.

— Ukraina és az Ukrainaiak. Magyarország Oroszföldi barátai. Irta..., a leMBERGI egyetemen a földrajz tanára.

Ukraina Néprajzi átnézeti térképével. Budapest, Fritz A. betűivel 1914. 8°, стор. 42, з картою.

*Rudničkyj, Dr. Stephan*: Ukraina und Ukrainer. Von..., Privatdozent der Geographie an der Universität in Lemberg. Mit einer ethnographischen Uebersichtskarte der Ukraina. Verlag des Allgemeinen Ukrainischen Nationalrates. Wien, 1914. 8°, стор. 32. Ціна 1 кор.

— Dtto. Zweite Auflage. Verlag Karl Kroll, S. 14, Sebastianstraße 76. Berlin, 1915. 8°, стор. 48. Ціна 1 марка.

— *L'Ukraina e gli Ucraini*. Del..., libero docente di geografia all'Università di Leopoli. Con una carta etnografica dell'Ukraina. Stampato dalla lega nazionale Ukraina e dalla lega per la Liberatione dell'Ukraina. Roma, 1914. 8°, стор. 32.

*Russia Taristă* asupritoarea popoarelor. Editura Uniunei Pentru Liberarea Ukraienei. Tipografia Curșil Regale, F. Göbl Fii 19. Strada Regala, 19. Bucuresti, 1915. 8°, стор. 42, з картою. Prețul 20 Bani.

*Ручка Юрій*: Російські соціялісти і теперішня війна. З передмовою Миколи Залізняка: Українці, Росія і війна. Партія українських Соціялістів-Революціонерів. Друк і наклад партійної друкарні. 1915. Бел. 8°, стор. 98 + III.

— *Die französischen Sozialisten und der Krieg*. Partei der ukrainischen Sozialrevolutionäre. Wien, 1915. Бел. 8°, стор. 16.

— *Die russischen Sozialisten und der gegenwärtige Krieg*. Dtto. Druck und Verlag von K. & L. Schwabe, Wien, V. Rüdigerergasse 24. Wien, 1915. Бел. 8°, стор. 80. Ціна 1-20 кор.

*Рюминський В.*: Повстане селян в Англії. Друге українське видане в перекладі Миколи Залізняка. Партія українських Соціялістів-Революціонерів. Друк і наклад партійної друкарні. 1915. Бел. 8°, стор. 25 + III.



*Сім пісень.* Гостинець для українських вояків від „Союза визволення України“. „Видання Союза визволення України“. Відень, 1915. 16°, стор. 16. Ціна 20 сот.

*Сімович Василь, др.:* „Великий Льох“ Тараса Шевченка. З передмовою й поясненнями. Видання „Союза Визволення України“. З друкарні Ад. Гольцгавзена у Відні. Відень, 1915. 8°, стор. 45 + III. Ціна 30 сот.

— *Praktische Grammatik der ukrainischen Sprache für den Selbstunterricht. Mit zahlreichen Uebungen, Lese-stücken mit phonetischer Aussprachebezeichnung, einer ukrainischen Chrestomathie samt Wörterbuch von . . . , A. Hartlebens Verlag. (Die Kunst der Polyglottie.) Wien und Leipzig, 1915. 16°, стор. 224.*

*Слово о полку Ігоревім* у віршованих перекладах. Военна бібліотека Культурної Ради. Накладом Загально-Української Культурної Ради. Відень, 1915. 8°, стор. 56. Ціна 80 сот.

*Смаль-Стоцький, Степан — і Гартнер Федір:* Граматика української мови. Уложили . . . , Трете перероблене видання. Накладом власним. Ц. і к. надворна і університетська друкарня А. Гольцгавзена у Відні. Відень, 1914. 8°, стор. 202. Ціна 2 К.

*Салдате — озирнись!* Відозва „Союза визволення України“ до Українців салдатів російського війська. Царгород, падолист 1914.

*Солдатамъ русской арміи!* Відозва Союза до московського війська, по московськи. Царгород, падолист, 1914.

*Старосольський Володимир, др.:* Національний і соціальний момент в українській історії. Видання „Союза Визволення України“. Відень, 1915. 16°, стор. 16. Ціна 10 сот.

*Темницький Володимир:* Українські Січові Стрільці. (Думки й уваги з приводу українського мілітарного руху). Видання „Союза Визволення України“. Відень, 1915. 8°, стор. 40. Ціна 30 сот.

*Томашівський Степан*: Галичина. Політично-історичний нарис з приводу світової війни. Друге видання. Політична Бібліотека. Накладом видавництва. 1915. Бел. 8°, стор. 32.

— Церковний бік української справи. Видання „Союза визволення України“. Відень, 1916. 8°, стор. 20 + IV. Ціна 30 сот.

— Die weltpolitische Bedeutung Galiziens. Von . . . , Privatdozent an der Universität Lemberg. F. Bruckmann A. G. München, 1915. (Sammlung: Weltkultur und Weltpolitik. Oesterreichische Folge 1.) 8°, стор. 45 + карта. Ціна 75 фен.

*Українські Січові Стрільці*. Ukrainische Sitschower-Schützen. Offizielle Karten der Zentrallleitung der ukrainischen Sitschower-Schützen. 15 видівок цинкодруків, за час: вересень 1914 до мая 1915 р.

— Ukrainische Legion. Offizielle Karte der Zentrallleitung der ukrainischen Legion. 20 видівок фотодруків, з 1915 р.

*Українські Колядки*. Видання „Союза Визволення України“. Накладом „Союза Визволення України“. Відень, 1915. 16°, стор. 32. Ціна 20 сот.

— Друге видання. Накладом „Союза визволення України“. Відень, 1916. 16°, стор. 32. Ціна 20 сот.

— Трете видання. Відень, 1916. Стор. 32. Ціна 20 сот.

*Ukraina*. Land und Volk. 40 Bilder aus dem gleichnamigen Werke von Dr. St. Rudnyćkyj. 40 lose Blätter auf Kunstdruckpapier in einem Umschlag. (Titelbild von Olena Kultschyzka.) Wien, 1916. Preis 2 K.

*Ukrainische Legion*. Verlag Dr. K. Trylowskyj. Reinertrag zugunsten der ukrainischen Sitschower-Schützen. 6 видівок.

*Ukraine und der Krieg*, die Denkschrift des Bundes zur Befreiung der Ukraine. J. F. Lehmanns Verlag. München, 1915. 8°, стор. 24 + карта.



*Ukrainische und russische Sprache.* Wissenschaftliche Beiträge. Herausgegeben von Allgemeinen Ukrainischen Nationalrat. Wien, 1914. 8°. Druck: Swoboda & Co. Стор. 28.

*Україна, Росія й Туреччина.* Збірник статей на турецькій мові з картою України. Накладом „Союза визволення України“. Царгород, 1915. 8°, стор. 68.

*Цегельський Лонгін, др.:* З чого виникла війна та що вона може нам принести? Видання „Союза Визволення України“. З друкарні Ад. Гольцгавзена у Відни. Відень, 1915. 8°, стор. 16. Ціна 20 сот.

— Самостійна Україна. Dtto. Відень, 1915. 8°, стор. 37 + III. з картою. Ціна 30 сот.

*Цехелски Лонгинъ, дръ.,* украински депутатъ въ австрийския райхфатъ: Не освободителка, а потисница на народитъ. (Какъ Русия „освобождава“ Украина.) Издание на Съюза за Освобождение на Украина. София, 1914, 8°, стор. 44 + IV. з картою. Цѣна 20 стотинки.

— Украинството нѣмска интрига ли е? Отговоръ на русофилитъ: А. Романчукъ и дръ Н. Бобчевъ. Прѣводъ отъ украинския ръкописъ. Съюзъ за освобождаване на Украйна. София. Печатница „Просвѣщение“. 1915. 8°, стор. 112. Цѣна 70 сот.

*Cehelskyj Longin, Dr.:* Was soll jeder Soldat über die Länder nördlich der Karpathen und östlich des Weichsel- und Sanflusses wissen? Von . . . , Abgeordneter des österreichischen Reichsrates. Berlin, Juni 1915. Verlag Karl Kroll, S. 14, Sebastianstr. 76. 8°, стор. 28. Preis 25 Pfennig.

— Der Krieg, die Ukraina und die Balkanstaaten. Nicht ein Befreier, sondern ein Unterdrücker der Völker. Im Anhang: Die Beziehungen der Ukraina zu den Balkanvölkern und die Aufrufe des Bundes zur Befreiung der Ukraina. Verlag des Bundes zur Befreiung der Ukraina. Wien, 1915. 8°, стор. 54. Ціна 40 сот.

— Die großen politischen Aufgaben des Krieges im Osten und die ukrainische Frage. Von . . . , Reichsratabgeordneter. Vertraulich! Als Manuskript gedruckt. З картою. Zentral-



stelle des Bundes zur Befreiung der Ukraina. W. 66, Leipzigerstr. 131. Berlin, September 1915. 8°, стор. 44.

— Die Wahrheit über Verrat in Galizien. Zwei Auflagen. Als Manuskript gedruckt. Стор. 17.

— Ukraina, sveriges bortglömda bundsförvant. (Україна, колишня шведська союзниця.) Видання „Союза визволення України“. Стокгольм, 1915. 8°, стор. 21.

*Холмщина*. Накладом Союза визволення України. Львів, 1915. 16°, стор. 32.

*Choma-Dowski, Vasilij: Ukraina i Ukrajinci.* (S etnografskom mapom Ukrajine.) Nakladom „Saveza za oslobođenje Ukrajine“. Zagreb 1916. 8°, стор. 72. Cijena 1 K.

*Чи є тепер панщина?* Оповідане. Партія українських Соціалістів-Революціонерів. Наклад і друк партійної друкарні. 1915. Мал. 8°, стор. 36.

*Швачка В.:* Чому позичали віру? Друге видання. Партія українських Соціалістів-Революціонерів. Друк і наклад партійної друкарні. 1915. Мал. 8°, стор. 17 + III.

*Шевченко Тарас:* Кобзарь. (вибір поезій) Випуск перший. З портретом. Видання „Союза визволення України“. Відень, 1915. 16°, стор. 160 + XXXIX. Ціна 1 кор.

— Випуск другий. Друкарня Артистично-просвітного товариства. З портретом. Львів, 1914. 16°, стор. 232. Ціна 1 кор. (Видання „Союза визволення України“.)

*Шишманов, др. Іван:* Роля України в болгарським відродженю. Вплив Шевченка на болгарських поетів передвизвольної доби. Накладом Союза визволення України. Відень, 1916. 8°, стор. 14 + II. Ціна 20 сот.

*Щоденні молитви.* (Відбитка з малого катехизму.) Накладом гр. кат. уряду парох. у Відни. З друкарні Мехітаристів у Відни VII. Відень, 1914. 32°, стор. 28.

*Щурат, др. Василь — Колесса Філярет:* Жовнірські пісні О. Ю. Федьковича. (З нотами і портр.) Видання Загально-Української Культурної Ради. Відень, 1916. 8°, стор. 20. Ціна 40 сот.



# Українська Культурна Рада у Відні

VIII. Strozzigasse 31. I/12.

Президент: Юліян Романчук.

I. Віцепрезидент: Др. Олександр Колесса.

Канцелярія:

Начальник: Др. Олександр Колесса.

Секретар: Антін Гранківський.

Видавництва:

## *А. Вийшли з друку:*

|                                                                                                                     | Ціна   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| 1. Ілюстрована збірка: „З Великих Днів“ —<br>В борбі за волю . . . . .                                              | К —.40 |
| 2. Філ. Колесса—В. Щурат: „Жовнірські пісні“<br>Осипа Федьковича з нотами . . . . .                                 | „ —.40 |
| 3. Філ. Колесса: „Военні Квартети“ . . . . .                                                                        | „ 2.00 |
| 4. Сьвщ. Ол. Коренець: „Молитвенник для жов-<br>нірів Українців-католиків,“ друге видане . .                        | „ 1.40 |
| 5. Сьвщ. Ол. Коренець: „Молитвенник для жов-<br>нірів Українців-католиків,“ третє менше видане                      | „ —.60 |
| 6. Сьвщ. Ол. Коренець: „Читання і розважання з<br>нагоди війни“ . . . . .                                           | „ —.40 |
| 7. „Слово о полку Ігоря“ в сучасних віршованих<br>перекладах. Впорядкував Б. Лепкий . . . .                         | „ 1.00 |
| 8. Богдан Лепкий: „Тим що полягли“ — Збірка<br>поезій . . . . .                                                     | „ —.80 |
| 9. P. Alex. Korenec: S. Sedes apostolica et disci-<br>plinae Graeco-Catholicorum. Agitur de<br>Kalendario . . . . . | „ 1.00 |
| 10. Сьвщ. Ол. Коренець: „Рим а наші церковні<br>постанови, з окрема календар“ . . . . .                             | „ 1 00 |

## *Б. Небавом вийдуть з друку:*

1. Богдан Лепкий: „Ще не вмерла Україна“, Співання з великих днів. Вибір українських пісень з нотами.
2. Під чужим небом — Оповідання з життя наших переселенців.

Книжки сі можна набувати в канцелярії Української Культурної Ради у Відні, VIII. Strozzigasse 32, за готівку, або за попереднім надісланем грошей. При більших замовленнях даємо значнійший опуст.





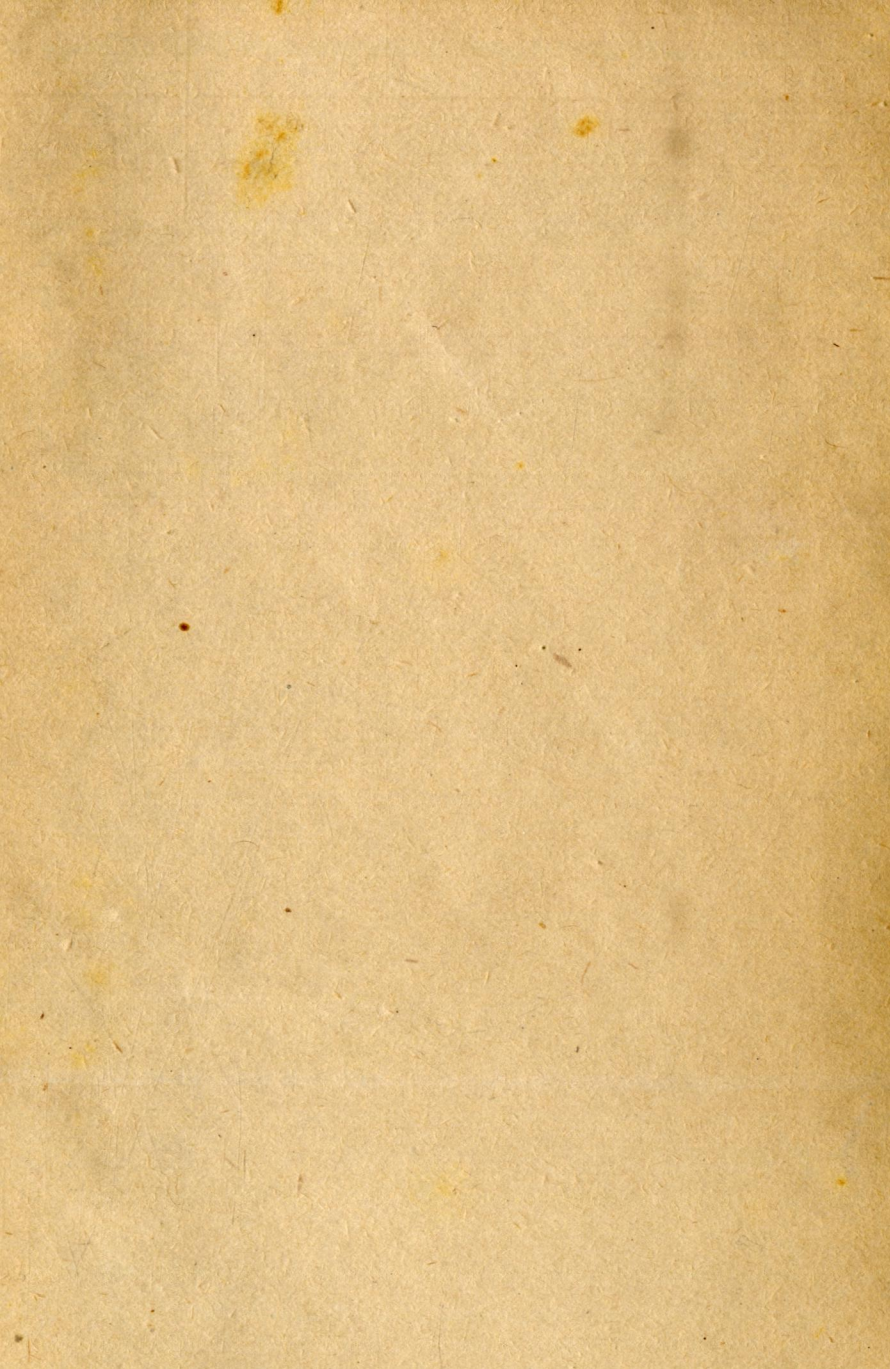
**Ціна 50 сот.**

**(Відбитка зі „Звідолення укр. сем. курців у Відні.”)**



**З друкарні Мехітаристів у Відні, VII.**







0,99  
b1 5685  
1986

БІБЛІОТЕКА  
НОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА.

I 30749  
(? - приписки)  
Модернізм !!!

30749-1.Чепіга.

30749  
і.Чепіга.